

Utlåtande 2011:133 RIII (Dnr 331-1164/1998)

Skydd för Järvafältet

Motion (1998:69) av Michael Arthursson m.fl. (C)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (1998:69) av Michael Arthursson m.fl. (C) om ”Skydd för Järvafältet” anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anför i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Regina Kevius anför följande.

Ärendet

I en motion (1998:69) hemställer Michael Arthursson m.fl. (C) att kommunfullmäktige beslutar att sätta igång gemensamt planeringsarbete för att skydda Järvafältets naturvärden tillsammans med Solna, Sundbybergs, Sollentuna och Järfälla kommuner.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, gatu- och fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna i Kista, Rinkeby och Spånga-Tensta samt Järfälla kommun.

Stadsledningskontoret anför att Länsstyrelsen i juni 1998 remitterat ett förslag till föreskrifter för inrättande av naturreservatet Igelbäckens dalgång. Kontoret tillstyrker i huvudsak förslaget, men framhåller att reservatsbildningen bör utformas så att Europaväg E18 blir förlagd utanför detta. Yttre Tvärle-

den jämte en spårvägsförbindelse via Barkarbyfältet bör beredas plats genom reservatsområdet. Det är viktigt att anläggningar för idrotts- och friluftssändamål liksom aktiviteter med anknytning till kulturlivet ges utrymme inom reservatet närmast bostadsområdena.

Gatu- och fastighetsnämnden hänvisar till nämndens beslut över Länsstyrelsens förslag till säkerställande av delar av Järvafältet som naturreservat. Nämnden anser att någon ytterligare grönöverenskommelse inte är aktuell.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anför att motionens innehåll huvudsakligen ligger i linje med de synpunkter som framförts i svaret på remissen om förslag till bildande av naturreservatet Igelbäckens dalgång.

Stadsbyggnadsnämnden hänvisar till remissvaret över Länsstyrelsens förslag att avsätta Igelbäckens dalgång och intilliggande delar av Järvafältet som naturreservat.

Kista stadsdelsnämnd anser att Igelbäcken och dess omedelbara närhet har högt skyddsvärde, men ett naturreservat kan inte ges en utformning som hindrar uppfyllandet av andra angelägna mål för stadsdelen, t.ex. fungerande trafiklösningar för såväl kollektiv- som biltrafik mellan Akalla och Hjulsta respektive Barkarby och Häggvik.

Rinkeby stadsdelsnämnd bifaller motionen.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd ställer sig bakom Länsstyrelsens reservatsförslag och förutsätter att Kymplingelänken och Yttre Tvärleden finns med i diskussionerna om trafikleder som bör ligga utanför reservatsbildningen.

Järfälla kommun framhåller att det nu aktuella naturreservatet tillsammans med redan bildade reservat i Järfälla och Sollentuna kommuner innebär ett bra skydd för området.

Mina synpunkter

Stadsutveckling är en ständigt pågående process och sedan motionen skrevs har stora förändringar skett i och runt Järvafältet: Igelbäckens kulturreservat har inrättats, i Tensta hölls en bomässa 2006, vägprojektet E18 Hjulsta-Kista är på väg att förverkligas och kring Kista byggs ett nytt gatunät – för att bara nämna några exempel.

I Stockholms nya översiktsplan, Promenadstaden, har kommunfullmäktige fastställt att regionala grönkilar ska bevaras men också att vissa av dem, som Järvafältet, ska få bättre samband med bebyggelsen så att grönområdenas åtskiljande effekter minskar. Dagens Järvafält är en viktig grön kil, en stor tillgång för stadsdelarna som omger detsamma och mycket omtyckt för fritid och rekreation.

Inom ramen för Vision Järva 2030 framfördes idén om ett nytt aktivitets- och evenemangsstråk centralt i området, med buss-, gång- och cykelvägar som kopplar mot stadsdelarna i norr och söder. Mot bebyggelsen utvecklas sedan entréer med tydliga kopplingar till stadsdelarnas vägnät. Denna idé har sedan också fått stöd i den nya översiktsplanen, där det fastställs att Järva friområde ska utvecklas till ett aktivitetsfält och en mötesplats, med hänsyn tagen till områdets natur- och kulturvärden.

För möjligheterna till fortsatt utveckling av fältet finner jag att det skydd som kulturresevatet innebär är fullt tillräckligt. Jag föreslår därför kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med vad som ovan anförts.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (1998:69) av Michael Arthursson m.fl. (C)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (1998:69) av Michael Arthursson m.fl. (C) om ”Skydd för Järvafältet” anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anför i detta utlåtande.

Stockholm den 7 september 2011

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Regina Kevius

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Karin Rågsjö* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta följande

1. delvis tillstyrka motionen
2. gräva ner E 18 förbi Akalla och Tensta/Rinkeby
3. därutöver anför följande

Motionen skrevs för ganska exakt 13 år sedan. Tyvärr har mycket av det som motionären varnat för i motionen blivit verklighet. Detta trots att ett visst skydd för Järvafältet införts i form av Igelbäckens naturreservat. Idag kan vi konstatera att naturskyddet inte har varit tillräckligt och delar av Järvafältet ser mer ut som en krigsskådeplats än den gröna lunga som var tanken.

Med den nya förbifarten i kombination med en av norra Europas största trafikplatser är risken stor att hela Järvafältet blir ödelagt. Det är också anmärkningsvärt att förbi Akalla och Tensta dras E 18 fram i ytläge istället för i tunnel vilket får stora negativa konsekvenser för inte bara de boende i Tensta och Rinkeby utan för hela Järvafältet. Om man nu till varje pris ska genomföra projektet "Förbifart Stockholm" till en kostnad på minst 30 miljarder har vi svårt att förstå varför E 18 skall gå i ytlägen förbi just dessa förorter då man på många andra ställen valt att gräva ner den.

Nya E18 i ytläge innebär att de boende får fortsätta leva i en buller- och trafikstörd miljö. Detta är ett tecken på den miljörättvisa som ofta drabbar områden med sämre socioekonomiska förutsättningar. Genom att lägga vägen i tunnel skulle barriären till Järvafältet försvinna och möjlighet ges till att ändå bygga en del nya bostäder.

ÄRENDET

I en motion (1998:69) hemställer Michael Arthursson m.fl. (C) att kommunfullmäktige beslutar att sätta igång gemensamt planeringsarbete för att skydda Järvafältets naturvärden tillsammans med Solna, Sundbybergs, Sollentuna och Järfälla kommuner.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, gatu- och fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna i Kista, Rinkeby och Spånga-Tensta samt Järfälla kommun.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 februari 1999 har i huvudsak följande lydelse.

Länsstyrelsen har under juni månad 1998 remitterat ett förslag till föreskrifter för inrättande av naturreservatet Igelbäckens dalgång. Reservatet förslås omfatta Igelbäckens dalgång mellan Barkarby flygfält i Järfälla kommun och Igelbäckens utlopp vid Ulriksdal. Förutom Järfälla och Stockholm omfattar reservatet Sundbyberg och Solna kommuner. Reservatsbildningen har som ändamål att bevara grönkilen samt säkerställa vattnet i bäcken för fiskarna Nissöga och Grönlingen. Kontoret tillstyrker i huvudsak förslaget. Det skall dock framhållas att kontoret anser att reservatsbildningen bör utformas så att Europaväg E 18 blir förlagd utanför detta. Yttre Tvärleden, delen Hjulsta-Häggvik, jämte en spårvägsförbindelse via Barkarbyfältet bör även beredas plats genom reservatsområdet. Det exakta läget kan inte i dag anges. I utlåtande över länsstyrelsens förslag anförs att reservatsföreskrifterna inte får utgöra hinder för dessa utbyggnader. Det är även viktigt att anläggningar för idrotts- och friluftssändamål liksom aktiviteter med anknytning till kulturlivet ges utrymme inom reservatet närmast bostadsområdena. En zonindelning bör därför tillskapas med de olika ändamålen inom reservatet.

De målsättningar som motionären föreslår får anses tillgodosedda genom reservatsbildningen.

Gatu- och fastighetsnämnden

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 mars 1999 att överlämna och åberopa kontorets tjänsteutlåtande som svar på remis-

sen till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Per Bolund (MP) och Hamid Mosavi-Porasl (V) med hänvisning till deras förslag till beslut, *bilaga 1*.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 mars 1999 har i huvudsak följande lydelse.

På initiativ av länsstyrelsen bildades år 1989 en interkommunal arbetsgrupp för Igelbäckens dalgång med länsstyrelsen som sammankallande. Stockholms kommunfullmäktige beslutade i oktober 1994 att hos länsstyrelsen ansöka om naturskydd för Igelbäcken samt att uppmana berörda kommuner att stödja denna ansökan. Länsstyrelsen har i samarbete med tidigare nämnda interkommunala arbetsgrupp utarbetat ett förslag till säkerställande av delar av Järvafältet som naturreservat. Kontorets synpunkter på förslaget till naturreservat avses föreläggas gatu- och fastighetsnämnden samtidigt med detta tjänsteutlåtande. När det gäller övriga delar som ej ingår i det framtida naturreservatet får respektive kommun självt beakta dem i sin planering. Kontoret anser att någon ytterligare grönöverenskommelse som förslås i motionen inte är aktuell

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 januari 1999 att återropa förvaltningens tjänsteutlåtande och tillstyrka motionen med föreslagna förändringar.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 1999 har i huvudsak följande lydelse.

Motionens innehåll ligger huvudsakligen i linje med de synpunkter som framförts i förvaltningens svar på remissen från Länsstyrelsen om förslag till bildande av naturreservatet Igelbäckens dalgång, vilket antogs Miljö- och hälsoskyddsnämnden 1998-12-17.

I Länsstyrelsens arbete med reservatsbildningen, som pågått under 90-talet, har överläggningar förts med tjänstemän från berörda kommuner och en överenskommelse om reservatets gränsdragning träffats under hand. Förvaltningen anser att Länsstyrelsen bör ta initiativet till ett fortsatt mellankommunalt samarbete kring skyddet av Järvafältet, eftersom området är av regionalt intresse och denna instans hittills innehaft ansvaret för reservatsbildningen. Samarbetet bör dock få tydligare definierade former samt en bredare förankring inom kommunernas samtliga berörda nämnder och förvaltningar.

En viktig aspekt är att en överenskommelse kommunerna emellan om icke exploa-

tering skulle kunna omfatta även de områden som inte tagits med i det föreliggande förslaget till gränsdragning för naturreservatet Igelbäckens dalgång.

Förvaltningen vill även understryka vikten av att vattenvårdsfrågorna får en framträdande roll i samarbetet, då många av områdets ekologiska funktioner är knutna till Igelbäcken och dess tillrinningsområde. Förutom det planrelaterade skyddet av området bör även förslag till konkreta åtgärder för att värna och förbättra vattenkvalitet och vattenföring i Igelbäcken tas upp i det mellan kommunala samarbetet.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 1999 att som svar på motionen överlämna och åberopa stadsbyggnadskontorets utlåtande.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 februari 1999 har i huvudsak följande lydelse.

Länsstyrelsen har sedan 1991 utrett lämpligt skydd för Igelbäcken enligt naturvårdslagen. År 1994 beslutade Stockholms kommunfullmäktige att ansöka om lämpligt naturskydd för Igelbäcken samt att uppmana berörda kommuner att stödja denna ansökan. Länsstyrelsen föreslår nu att Igelbäckens dalgång och intilliggande delar av Järvafältet avsätts som naturreservat. Stadsbyggnadsnämnden har fått reservatsförslaget på remiss och stadsbyggnadskontoret har i ett tjänsteutlåtande 1999-02-01 ställt sig positivt till att bilda ett naturreservat. Som svar på motionen får vi hänvisa till detta tjänsteutlåtande, som stadsbyggnadsnämnden får för behandling samtidigt med detta remissvar

Kista stadsdelsnämnd

Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde 25 februari 1999 följande

1. Att förvaltningens förslag till yttrande överlämnas och åberopas i huvudsak
2. Förslaget om exploatering av naturgasledning utgår
3. Behovet av bullervallar från stora genomfartsleder mot naturreservatet understryks
4. Länsstyrelsen skall även fortsättningsvis stå för dispenser och tillståndsgivning
5. Nämnden anför därutöver

Det är angeläget att ett naturreservat kommer till stånd för att skydda Igelbäcken och grönlingen. Bäckens och dess omedelbara närhet har högt skyddsvärde. Skyddet måste enligt vår mening begränsas just till denna omedelbara närhet, dvs. inte gälla ända bort till nuvarande bebyggelse, och där upprätthållas mycket tydligt. Alternativet skulle vara att man strävade efter ett mindre strikt skydd för ett större geografiskt område, vilket enligt vår mening vore olyckligt; då skulle själva idén med naturreservat kunna ifrågasättas.

Nämnden konstaterar mot den bakgrunden att naturreservatet inte kan ges en utformning som hindrar uppfyllandet av andra angelägna mål för stadsdelen. Ett mycket viktigt sådant mål är fungerande trafiklösningar för såväl kollektiv- som biltrafik mellan Akalla och Hjulsta respektive Barkarby och inte minst Häggvik, som nämnden vid flera tillfällen uttalat sig för. I övrigt bör endast mycket varsamma förändringar aktualiseras för Järvafältet, och då under förutsättning att de ansluter till områdets karaktär av ”grön lunga”.

Nämnden vill särskilt understryka att finansieringen av skötseln vad gäller såväl Hansta naturreservat som Igelbäckens framtida naturreservat löses. Förvaltningen anför att eftersom de omfattande restriktioner som föreslås vad gäller skötsel av naturreservatet inte kan inrymmas i stadsdelsnämndens budget, och kanske inte heller i stadens, skulle staten stå för halva driftskostnaden. Förvaltningen anför därför att eftersom den nya miljöbalken medger att kommuner bör sköta tillståndsgivningen, skall staden fortsättningsvis göra detta. Argumentationen är dock inte övertygande; genom att frånta länsstyrelsen ansvaret kommer möjligheten att få extra medel för skötsel rimligen minska. Nämnden menar att fördelarna med att ha länsstyrelsen som aktör vid överskuggar nackdelarna; förutom vissa möjligheter till statliga medel, finns också på länsstyrelsen kompetens och intresse kring naturvårdsaspekterna på Igelbäckensreservatet.

Den naturgasledning som finns angiven i förslaget vid Barkarby flygplats bör utgå, då den dels ligger alldeles intill Stockholms kommun, dels det är tveksamt att ha ledningar med brännbara ämnen genom naturreservat. Dessutom bör användandet av fossila bränslen minskas.

Idag finns ett ständigt närvarande trafikbrus över hela Järvafältet som stör brukarna av området, därför är det viktigt att bullervallar mot fältet byggs vid de stora trafiklederna.

Det är nödvändigt att på ett bättre sätt få in friluftslivets behov i ändamålet med reservatet. Järvafältet som en ”grön lunga” för invånarna runt Järvafältet är central, och detta bör vara det centrala för reservatet. Det är dock också självklart att man i möjligaste mån bör eftersträva att få en varierad flora och fauna samt rädda grönlingen. Utmaningen är alltså att kunna kombinera natur-

vårdsintressen med friluftsintrussen. Varken förvaltningen eller länsstyrelsen ger tyvärr någon fingervisning om hur detta skall gå till eftersom man väljer att betona var sin ståndpunkt alltför ensidigt.

Ambitionsnivån på skötselåtgärder förefaller vara mycket hög. Det är dock tveksamt ur ekologisk synpunkt om förslaget att slänta av fåran och ge bäcken ett mer meandrande lopp är bra. Det finns risk att man i samband med detta inte bara frigör suspenderande partiklar, utan även svavelsyror från sulfidleror som finns i vissa delar av dalgången. Detta kan i sig utgöra ett hot mot gröningen.

Reservation anfördes av Hamid Mosavi-Porasl (V) med hänvisning till sitt förslag till beslut, att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av Hamid Mosavi-Porasl (V), *bilaga 1*.

Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 februari 1999 har i huvudsak följande lydelse.

Kista stadsdelsförvaltning har i särskilt tjänsteutlåtande vid dagens sammanträde yttrat sig över remiss ang. naturreservat för Igelbäckens dalgång. Förslagets reservat omfattar för Stockholms del hela Järvafältet mellan Kista, Akalla, Husby och E 18 vid Rinkeby och Tensta och ansluter till Hansta naturreservat. Nya naturreservatet Igelbäcken sträcker sig från befintliga naturreservatet Västra Järvafältet vid Säbysjön i nordväst och Igelbäckens utlopp i Edsviken vid Ulriksdal. Kista stadsdelsförvaltning ställer sig i tjänsteutlåtandet till stadsdelsnämnden positiv till förslaget till nytt naturreservat inom sitt område och någon ytterligare bostadsbebyggelse ut mot Järvafältet kommer inte att ske utöver antagna planer för Ärvinge. I stort sett alla friytor inom Stockholms del av Järvafältet ingår i förslaget naturreservat eller Hansta naturreservat, Genom dessa reservat och dess anslutning till naturreservatet Västra Järvafältet så tillgodoses motornärens krav på skydd för Järvafältet väl. För att kommunikationerna skall fungera och inte trafiken tvingas in mot innerstaden och ut igen sektoriellt måste dock få finnas fungerande tvärförbindelser för väg och spårbunden trafik.

Kista stadsdelsförvaltning anser därför att vid naturreservatsbildningen skall hänsyn tas till planerad nybyggnad av E 18 och dess anslutning till E 4 och Kista. De stora arbetsområden som finns i Kista, Akalla och Sollentuna m m kräver också att det ges möjlighet att ordna kollektiva tvärförbindelser. Vidare måste Akallavägens akuta trafik- och bullerproblem åtgärdas vilket sannolikt endast kan ske genom att Yttre Tvärleden byggs i västligt läge med anslutning till E 4. Tvärförbindelserna måste kunna anläggas så att spridningskorridorer för djur och växter kan finnas kvar och även förbättras. Idag förekommer ett stort antal viltolyckor varje månad med skadade rådjur m

m. Åtgärder kan också vidtas för att förbättra vandrings- och motionsstråk i för hållande till dagens vägbarriärer liksom åtgärder för att minska bullret.

Mellan Järfälla kommun och Stockholms stad har inletts ett samarbete med syfte att arbeta fram Gemensamma planeringsförutsättningar för Barkarby och Södra och Norra Järva. En grundsyn uppges vara att den gemensamma kommungränsen inte skall hindra att uppnå optimala lösningar för utveckling av arbets- och bostadsområden. Stor vikt läggs också vid att bibehålla grönsambanden i främst Igelbäckens dalgång. Stadsdelsnämnden i Kista har tidigare tillstyrkt Järfällas förslag till översiktsplan, som föreslår bebyggelse med en ny stadsdel i västra delen av Barkarby flygfält. Eventuell bebyggelse utmed E 4 i Kymlinge i Sundbybergs kommun ligger utanför förslaget till naturreservatet, som bedöms få tillräckligt bred grönkorridor utmed Igelbäcken ändå.

I hela Igelbäckens dalgång finns således en grönkorridor genom hela Järvafältet säkerställd på sätt som motionären föreslår. I övrigt hänvisas till stadsdelsförvaltningens yttrande över förslag till naturreservat för Igelbäckens naturreservat.

Rinkeby stadsdelsnämnd

Rinkeby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 1998 att bifalla motionen.

Rinkeby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 november 1998 har i huvudsak följande lydelse.

Förslaget om att skydda området från ytterligare exploatering är enligt förvaltningens uppfattning bra. Området innehar stora bevarandevärden ur såväl natur som för rekreations- och friluftslivets intressen.

Det föreslagna naturreservatet ”Igelbäckens dalgång” skulle för Rinkebys del betyda att det hela kvarvarande grönområdet skyddas från ytterligare exploatering med undantag för den nya dragningen av E 18. Förvaltningen deltar i diskussioner om att hitta den för natur – men även för bostadsområdet minst störande utformningen av E 18 (vid Vägverket) likväl som att finna ett godtagbart skydd för hela naturområdet (vid Länsstyrelsen och inom staden).

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 9 mars 1999 att överlämna och i huvudsak bifalla förvaltningens svar på remissen och därutöver anföra följande.

Stockholms kommunfullmäktige beslutade i oktober 1994 att ansöka om naturskydd för Igelbäcken hos Länsstyrelsen. Det är positivt att Igelbäcken och

intilliggande delar av Järvafältet säkerställs som naturreservat.

Det är viktigt att understryka områdets betydelse som friluftsområde för boende på Södra och Norra Järvafältet.

Till nämnd och förvaltning i Spånga-Tensta har boende framfört klagomål på att hundar ofta släpps lösa utan att ägaren haft kontroll över sin hund. Ofta rastas s.k. kamphundar som skrämmer både hundar och dess ägare, och med förslaget till föreskrifter enligt § 10 punkt 7 måste ansvaret för efterlevnad av förbudet klargöras.

Vi ställer oss bakom Länsstyrelsens reservatsförslag som innehåller föreskrifter om användning av växtnäringsämnen och kemiska bekämpningsmedel på slätter, betes- och skogsmark inom en zon på minst maskinbredd (6m) närmast Igelbäcken.

Vi förutsätter att Kymlingelänken och Yttre Tvärleden finns med i diskussionerna om trafikleder som bör ligga utanför reservatsbildningen.

Särskilt uttalande gjordes av Rebekka Dominique (MP), Sirkka-Liisa Hedström (V) och Homa Paksoo (V), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 februari 1999 har i huvudsak följande lydelse.

Länsstyrelsen har i utarbetat ett förslag till inrättande av ett naturreservat av Igelbäckens dalgång med intilliggande delar av Järvafältet. På den bilagda kartan (ej bilagd här) illustreras naturreservatets utbredning. Förslaget är för närvarande föremål för remissbehandling i Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och andra berörda nämnder i staden.

Ändamålet med naturreservatet anges i Länsstyrelsens förslag som:

att bibehålla och säkerställa goda livsvillkor för två sällsynta fiskarter, grönling och nissöga samt att bibehålla Igelbäckens övriga biologiska värden

att i Stockholms omedelbara närhet bevara ett större tämligen oexploaterat områdes nuvarande karaktär med varierad natur av stor betydelse för det rörliga friluftslivet.

Att säkerställa en grönkil och förbindelselänk mellan Nationalstadsparken i sydost och tidigare redan skyddade naturområden i nordväst.

Det är förvaltningens uppfattning att ändamålet till stora delar överensstämmer med motionärens förslag och ger ett samlat skydd av Järvafältet. Om det föreslagna reservatet kommer till stånd finns därmed ett skydd för hela den gröna kil som sträcker sig från Stockholms inre delar till och med nordvästra Järvafältet mellan Järfälla och Sollentuna. I likhet med länsstyrelsen anser därför förvaltningen att de planerade vägutbyggnaderna av Kymlingelänken och Yttre Tvärleden bör prövas utifrån de föreslagna föreskrifterna då de skär igenom vitala delar av reservatet. För en närmare re-

dogörelse av förvaltningens synpunkter på den föreslagna reservatsbildningen hänvisas till förvaltningens förslag till remissvar

Järfälla kommun

Järfälla kommuns kommunstyrelse beslutade vid sitt sammanträde den 8 februari 1999 att som Järfälla kommuns remissvar överlämna stadsbyggnadsnämndens beslut den 5 november 1998, § 185, i ärendet.

Järfälla kommuns stadsbyggnadsnämnds beslut daterat den 5 november 1998 att till kommunstyrelsen överlämna kontorets synpunkter som yttrande över motionen. Miljö- och stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande, daterat 19 oktober 1998, har i huvudsak följande lydelse.

Länsstyrelsen har tagit fram ett förslag till inrättande av naturreservat för Igelbäckens dalgång med den oexploaterade delen av södra Järvafältet. I samband med att förslaget till avgränsning av naturreservatet upprättades, hade Länsstyrelsen såväl gemensamma som enskilda överläggningar med kommunerna, där målsättningar för reservatet formulerades och olika intressen vägdes mot varandra.

Norra delen av Järvafältet är skyddat som naturreservat både i Järfälla och Sollentuna kommuner. Tillsammans med Hansta och det nu aktuella reservatet längs Igelbäcken blir därigenom största delen av Järvafältet avsatt som naturreservat. Kontoret anser att detta innebär ett bra skydd för området.

Omfattande arbete har under senare tid lagts ned på planerig över kommungränserna utöver diskussionerna om naturreservat längs Igelbäcken. Sålunda pågår utarbetande av gemensamma planeringsförutsättningar - GPF- tillsammans med Stockholms stad och Regionplane- och trafikkontoret, samt planering för förbättring E 18 sträckan Hjulsta – Kista inklusive förbindelsen Hjulsta – Häggvik. I samtliga fall tas grönstrukturfrågor upp. Kontoret anser att det är angeläget att fortsätta ett sådant samarbete och sträva till samsyn i mellankommunala planeringsfrågor

RESERVATIONER M.M.

Gatu- och fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Per Bolund (MP) och Hamid Mosavi-Porasl (V) med hänvisning till deras förslag till beslut enligt följande.

Nämnden beslutar att bifalla motionen och anföra följande: Järvafältet utgör en del av en av de viktigaste grönkilarna in mot Stockholm. Samarbetet mellan Solna, Sundbybergs, Sollentuna och Järfälla kommuner samt Stockholms stad bör leda fram till ett naturreservat såväl som en överenskommelse kommunerna emellan att inte exploatera grönytan. Länsstyrelsen bör ta initiativet till ett fortsatt mellankommunalt samarbete kring skyddet av Järvafältet. Samarbetet måste också ges tydligare former och en bredare förankring inom kommunernas berörda förvaltningar och nämnder. En grönområdesöverenskommelse skulle kunna värna även de områden som inte tagits med inom gränsdragningen för naturreservatet. Vattenvårdsfrågor är en viktig aspekt i det mellankommunala arbetet. Med det föreslagna förslaget till utsträckning för reservatet är dock skyddet för Järvafältet otillräckligt. Ett gemensamt planeringsarbete med berörda kommuner för att skydda närliggande områden bör då inledas.

Kista stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Hamid Mosavi-Porasl (V) enligt följande.

Trafiken på Akallavägen kommer att minska då E 18 byggs ut via Kymlingelänken. Om Yttre Tvärleden skulle byggas skulle den enligt gällande beslut dras enligt det östra alternativet vilket är lika med Akallavägen och inte någon avlastning för Akallaborna.

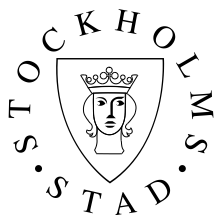
Yttre Tvärleden skulle inverka menligt på miljön i hela västerort genom trafik och tillskapande av barriäreffekter. Yttre Tvärleden hör till de dyra, miljöskadliga och onödiga projekt som bör skrinläggas för gott.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Rebekka Dominique (MP), Sirkka-Liisa Hedström (V) och Homa Paksoo (V) enligt följande.

Det är positivt och angeläget med inrättandet av Naturreservatet Igelbäckens dalgång. Förslaget är dock begränsat i sin omfattning.

För att skydda Järvafältet från framtida exploatering och som ett led i Ekoparkens förlängning till Hansta yrkas därför att hela Järvafältet görs till naturreservat.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

1998:69

1998:69   Motion av Michael Arthursson m.fl. (c) om skydd för Järvafältet

Stockholms gröna kilar är de naturområden som bevarats när staden utvecklats längs ett antal järnvägsspår och vägar. Resultatet har blivit en stjärnformig struktur där obebyggda grönområden når ända in till Stockholms centrum. Från huvudstadens kärna till resten av regionen löper grönkilar med vandrings- och motionsstråk, svampskogar, fågelsjöar, myrmarker, badplatser och kulturhistoria.

Tyvärr håller denna grönstruktur på att styckas sönder. Andelen oexploaterad mark minskar enligt naturskyddsföreningen med två kvadratkilometer om året. Nya vägar, stormarknader och bostads- och industriområden naggar grönkilarna i kanten och bygger i flera fall upp barriärer för djur och människor.

Järvafältet är en av de viktigaste grönkilarna, som bl a fungerar som spridningslänk in till den unika nationalstadsparken. Länsstyrelsen i Stockholms län har presenterat ett förslag till naturreservat för Igelbäckens dalgång i Järvafältet. Tyvärr ingår inte flera av de viktigaste områdena i förslaget. Det statliga bolaget Vasakronan har planer på omfattande exploatering av Kymlingeområdet. Järfälla har stora planer för expansion på Barkabyfältet. Vägverket vill bygga Yttre Tvärleden som en ny motorväg tvärs genom Järvafältet vid Akalla.

Järvafältet berör flera kommuner; Stockholm, Solna, Sundbyberg, Sollentuna och Järfälla.

Kommunerna har ett visst samarbete, men har ingen samlad syn på skyddet av Järvafältet.

Stockholm bör ta initiativ till en gemensam planering mellan de berörda kommunerna för att skydda Järvafältet. Förebild kan vara den gemensamma

planering för Haga-Brunnsviken-Djurgården-Ulriksdal som Stockholm och Solna gjorde på uppdrag av mark- och planminister Görel Thurdin (c) och som ledde fram till lagen om nationalstadspark.

Vi föreslår att fullmäktige beslutar att

1. sätta igång ett gemensamt planeringsarbete för att skydda Järvafältets naturvärden tillsammans med Solna, Sundbybergs, Sollentuna och Järfälla kommuner
2. planeringen bör leda fram till såväl ett naturreservat som en ”grönområdesöverenskommelse” där kommunerna förbinder sig att inte exploatera grönytan.

Stockholm den 7 september 1998

Michael Arthursson

Annica Dominius

Björn Mellstrand

Elisabet Falemo

Hans Peters